

Erasmus programme. Both forms teach students openness to multiculturalism in contacts with possible customers or applicants.

The second category of practical skills referring to the didactic goals of the field is constituted by a subject of the second-cycle studies, namely icon writing. Thanks to high competencies the subject tutor transfers to students skills needed to write icons. Students gain their qualifications during a whole year education process and regardless of their artistic abilities they present a completed work in the form of an icon. This kind of contact with the religious culture of Orthodoxy is another opportunity to form a positive attitude towards different religious culture.

The third category of practical skills that improve students' competences is constituted by foreign languages envisaged in the programme. In addition to classical languages such as Latin and Greek, being official languages in the areas of the former Roman Empire, the students are obliged to learn contemporary languages. The latter ones include a language individually chosen by a student at B2 level, a Romanic language (Italian, Spanish, French) chosen by a particular group at A1 level during the first-cycle studies, and an Arabic language and specialized vocabulary of a chosen language during the second-cycle studies. Learning a few languages from the area of the Mediterranean and Byzantine culture, regardless of the level of language proficiency, indicates a universal attitude in the contacts with representatives of different nations inhabiting those areas.

Besides, it is worth emphasizing that studies within the field of *Tourism and the Mediterranean Culture* are of an international character because of the presence of foreigners. Among lecturers there is a representative of Morocco and a young scientist from Ukraine. As for first-cycle students there are eight people from Ukraine (four in the first year and four in the second year of studies). Everyday interpersonal contact results in students' mutual knowledge of culture mentalities and at the same time it urges them to accept other values.

To conclude the presentation of the tourism study programme at the Faculty of Theology of the Opole University, it should be stated that the curriculum of that specialization is entirely consistent with the modern scientific space, fully meeting the challenges of contemporary tourism and concurrently fulfilling requirements by the Ministry of Science and Higher Education in Poland. Except for the acquired knowledge and practical competencies the students, thanks to the above presented structure of the curriculum, are activated both to integrative efforts and openness to other nations and mutual respect.

РЕГІОНАЛЬНІ ЗАСОБИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ СПЕЦІАЛЬНОЇ ГЕОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРИ ГЕОТУРИСТИЧНИХ ЗАХОДАХ (НА МАТЕРІАЛАХ ПАМ'ЯТКИ ПРИРОДИ «СМОТРИЦЬКИЙ КАНЬЙОН»)

Касіяник І.П., Чернюк Г.В., Гарбар В.В., Матуз О.В.
terrapodolika@gmail.com

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Україна

The publication reveals the peculiarities of the organization of research work as an element of a geo-tourist event. Conditions and factors of their effective realization are revealed.

Key words: *geotourism, Smotrych river, Silurian period.*

Значним викликом у розвитку вітчизняної (зокрема для території Поділля) туристичної сфери є попит на якісний геотуристичний продукт. Це обумовлено популяризацією напрямку та наявністю значних незадіяних ресурсів. Ефектні форми рельєфу (каньйони, ерозійні останці), чи тектонічні структури сприймаються контрастно на фоні загального ландшафту і тому не потребують додаткового зосередження уваги,

виступаючи прямими оглядовими об'єктами. Пригеотуристичному використанні літологічних чи палеонтологічних об'єктів у природних умовах для нефахівця (яким є середньостатистичний екскурсант) виникає проблема їх ідентифікації та формування пізнавальної зацікавленості.

Головна особливість літолого-палеонтологічного напрямку геотуристичної діяльності - робота із статичним малокоонтрастним матеріалом. Це вимагає стимулювання уваги та пошуку яскравих образних аналогій для геотуристичних об'єктів, що може бути реалізовано емоційним впливом (ціннісна інтерпретація об'єкта), інтерактивною участю екскурсанта, а також порівняння об'єктівсприйняття (і цілих локацій) із знайомими образами.

Мета: встановити умови ефективної організації геотуристичних заходів з урахуванням регіональних особливостей маршрутів їх локацій та конкретних об'єктів.

Регіональна прив'язка геотуристичної інформації на маршруті та встановлення зв'язку з популярними образами є основою її ефективного усвідомлення та формування ціннісних характеристик пізнавальних об'єктів.

Осадкові комплекси поділля що відкриваються у природних і штучних відслоненнях є потужним інформаційним ресурсом для організації геотуристичної діяльності. Уже сама контрастність скель із природним рослинним покривом та прилеглими формами природокористування зосереджують увагу. Проблема виявляється при близькому контакті із літолого-палеонтологічними об'єктами для сприйняття яких необхідні спеціальні знання та технічна підготовка.

Типовим прикладом є силурійські осадкові комплекси долини р. Смотрич в межах м. Кам'янець-Подільський. традиційні туристичні продукти (оглядові екскурсії) передбачають лише виклад базових фактів про його будову і походження (відносний і абсолютний вік, породоутворюючий компонент). Спеціалізовані продукти лише починають розвиватися і основними проблемами є розмежування уявлень про геоморфологічний об'єкт («каньйон») та породи якими він складений; усвідомлення наявності тут морського басейну та його еволюції; сприйняття органічного походження літологічного компоненту та демонстрація конкретних палеонтологічних об'єктів.

Перша проблема виявляється у пріоритетному сприйнятті долини річки як депресії де вже потім з'явилися літологічні комплекси. Для вирішення вказаного протиріччя в нашому експериментальному дослідженні використовується аналогія: тектоніка-архітектор, річка – майстер будівельник, сучасні органічні компоненти (у тому числі антропогенна архітектура) - декоратори. При цьому система розломів це план-розмітка будівельних робіт а блокова активність – окремі ділянки роботи різної інтенсивності. Ділянки плес та перекатів на річці та водоспади на притоках розглядаються, як активні будівельні майданчики. За таких умов літологічний компонент стає будівельним матеріалом в якому в процесі робіт розкриваються результати більш давніх подій (як аналогія культурних шарів).

Функціонування морського басейну зручно здійснювати за геоморфологічними особливостями схилів долини, де літологічні комплекси чітко відображені ділянками різної крутизни і підкреслені фітоценотичними особливостями.

Складність сприйняття палеонтологічних компонентів обумовлене їх малою контрастністю, фрагментарністю та незвичністю форм. Тут обов'язковою є прив'язка звичних образів. Поєднання ППЗЗ «Смотрицький каньйон» із середньовічною архітектурою «старого міста» м. Кам'янець-Подільський зокрема із фортифікаціями обумовлює використання типових історичних (середньовічних) образів або їх популярних (фентезійних) аналогів. Зокрема - рифова споруда з «фортецею», ортоцератид із «кракеном», трилобіт із «лицарем» в обладунках тощо.

При розробці маршруту крім базових оглядових об'єктів слід врахувати безпеку локації та поєднання компонентів ландшафту. Зокрема для інтерпретації викопного рифу

використовуються елементи будови фортеці (вежі та мури) в підніжжі якої прокладений геотуристичний маршрут.

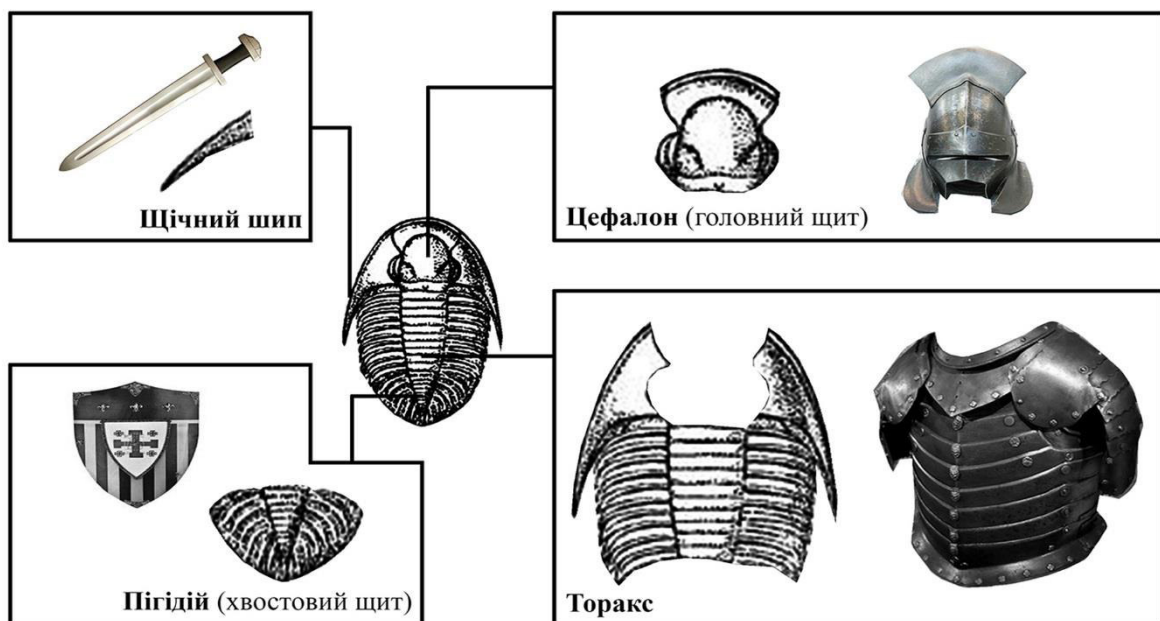

Рис. 1. Інтерпретація будови трилобіта через лицарські обладунки

Важливо умовою ефективності геотуристичного заходу є базовий мотиваційний компонент. Від нього залежить сама структуризація маршруту та групи під час організаційної форми (екскурсії). Найпоширенішими є квестовий, конкурентний та експериментальний принцип організації.

Елементи пошукових робіт під час геотуристичного заходу відрізняються від власне польової дослідницької роботи метою, тривалістю методиками, засобами та локаціями. Метою геотуристичних пошукових робіт є стимулювання пізнавального пошукового інтересу, а не конкретна знахідка (хоча саме вона є предметом діяльності екскурсанта).

Засоби або обладнання при геотуристичних заходах має особливе значення, оскільки інвентар створює ефект «справжності» такої діяльності. Конкретні засоби мають бути простими і безпечними для застосування, за можливості наближеними до автентичних і схожими до популяризованих в масовій культурі. Усі інструменти, що видаються та демонструються обов'язково повинні бути використаними в процесі робіт. Позитивний ефект від використання дає послідовне їх застосування на різних етапах реалізації пошукової методики.

Окремим видом інвентарю є наочність, що дозволяє ефектно представити кінцевий етап пошукової (та камеральної) роботи, або перетворити абстрактну інформацію в ефектний візуальний образ. Можливість дотику до натурального зразка може спонукати потужний мотиваційний вплив (я теж хочу таке знайти!). Зображення пошукового об'єкту дозволяє реконструювати елементи, які не збереглися або умови їх формування, що суттєво відрізняються від сучасних (карта Світу конкретного періоду).

Загалом врахування зазначених умов організації пошукових робіт при розробці та реалізації геотуристичного маршруту дозволить суттєво підвищити його пізнавальну та комерційну ефективність.

Перелік використаних джерел:

1. Касіяник, І.П. Чернюк Г.В. Літологічна структура Смотрицького каньйону, як основа розвитку екскурсійних форм геотуризму в Кам'янці-подільському / І.П. Касіяник, Г.В. Чернюк //Проблеми геоморфології і палеогеографії Українських Карпат і прилеглих територій. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – Вип. 1(7). –304 с.

2. Мальська М.П., Зінько Ю.В., Шевчук О.М. Перспективи розвитку геотуризму в Україні. / М.П. Мальська, Ю.В. Зінько., О.М. Шевчук. Геотуризм: практика і досвід. Матеріали міжнародної наукової конференції / Ред. Л.З. Скакун, І.М. Бубняк. — Львів: НВФ «Карти і атласи», 2014. — 152 с..

3. Середнє Придністров'я / Під. ред. Г.І. Денисика. – Вінниця, ПП. «Видавництво «Теза», 2007. – 431 с.

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНАЛЬНОСТІ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ В РОЗРІЗІ АДМІНІСТРАТИВНИХ ТЕРИТОРІЙ

Поплавська І.В.¹, Pabian A.²

innapoplavska@ukr.net

¹*Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, Україна*

²*University of Economics in Katowice, Poland*

Features of the hotel industry functionality of Ukraine are considered. To carry out this analysis, a methodology aimed at determining the level of the hotel industry development in terms of regions was used, which includes determining the level of development according to three features: a) the level of hotel services consumption; b) the level of employment in the hotel industry; c) level of capacities development of the hotel network. The resulting data is summarized in the table.

Key words: *hotel industry, functionality of the hotel industry, level of services consumption of the hotel industry, level of employment in the hotel industry, level of capacities development of the hotel network.*

Готельне господарство як вид економічної діяльності має свої специфічні ознаки, які дозволяють виділити його в окрему галузь сфери послуг. Як галузь сфери послуг і складова індустрії туризму готельне господарство у своєму функціонуванні підпорядковане дії загальних та спеціальних суспільних законів і закономірностей. Саме на виявлення тенденцій і закономірностей територіальної організації готельного господарства спрямована розроблена нами методика дослідження, яка поєднує системний та процесуальний підходи, методи системно-структурного аналізу та часових зрізів.

Аналіз сучасних досліджень готельного господарства в Україні дозволяє стверджувати, що здебільшого воно досліджується економічною наукою як складова індустрії туризму (Л.Г. Агафонова, Т.І. Ткаченко, Л.М. Шульгіна, Г.І. Михайліченко, Н.В. Мельниченко, І.М. Мініч, В.Ф. Кіфяк, Т.Г. Сокол та інші), де основна увага приділяється питанням економічної ефективності готельної справи, маркетингу та менеджменту, організації ринкової діяльності готелів в індустрії туризму. Значний обсяг публікацій присвячений оцінці якості обслуговування в готелях і готельних комплексах, організації діяльності готелю (А. Байлик, В. Гуляєв, М. Євдокименко, Х. Роглев, В. Федорченко та інші).

Методика суспільно-географічного дослідження готельного господарства ґрунтується на системному та процесуальному підходах. Системний підхід і його основний метод – системно-структурний аналіз передбачають визначення кінцевого елементу об'єкту дослідження, його атрибутів та зв'язків. Процесуальний підхід і його основний метод – метод часових зрізів, – передбачають визначення та обґрунтування системи часових зрізів, за допомогою яких може бути розкритий механізм регіональних зрушень в розвитку готельного господарства. Поєднання цих двох підходів дозволяє розглядати об'єкт як цілісне утворення взаємопов'язаних та взаємодіючих елементів,